

پنجشنبه 20 تیر 1392 - 08:43

بایدها و نبایدهای آخرین تصمیمات رئیس‌جمهور

کوثری، نماینده مجلس: اختیارات رئیس‌جمهور و دولت تا آخرین روز کاری، نافذ و قانونی است ...

کوثری، نماینده مجلس: اختیارات رئیس‌جمهور و دولت تا آخرین روز کاری، نافذ و قانونی است
بایدها و نبایدهای آخرین تصمیمات رئیس‌جمهور

دولت احمدی‌نژاد آخرین روزهای کاری خود را می‌گذراند و تا مدتی دیگر سکان امور را به دولت بعدی واگذار می‌کند، اما این مساله باعث نشده است که توجه منتقدان به اقدامات دولت کم شود و بر همین اساس شاهد انتقادات تند و تیزی در این روزهای آخر نسبت به برخی تصمیم‌گیری‌ها در دولت هستیم.

اصولا دولت‌ها در روزهای پایانی کارشان به جمع‌بندی امور و زمینه‌سازی برای انتقال قدرت به دولت بعد از خود می‌پردازند، این دولت هم از این امر مستثنا نیست و از همان اولین ساعات پس از پیروزی روحانی در انتخابات، کارها برای انتقال قدرت آغاز شد؛ رئیس‌جمهور به دیدار منتخب مردم رفت و پس از آن نمایندگانی از سوی دو طرف برای هماهنگی امور انتخاب شدند که تا به امروز دیدارهای آنها ادامه دارد و اقدامات لازم برای جابه‌جایی دولت‌ها در جریان است. وزرای دولت مستقر هم در دیدارهای جداگانه‌ای آخرین گزارش‌ها از وضع دستگاه تحت مدیریت خود را به رئیس‌جمهور منتخب ارائه می‌کنند.

حال پرسش اینجاست که ریشه انتقادهایی که مطرح می‌شود در چیست؟ منتقدان این روزهای احمدی‌نژاد بیشتر کسانی هستند که معتقدند رئیس‌جمهور در روزهای پایانی کاری خود نباید تصمیماتی بگیرد که تبعات آن دولت آینده را به مشکل بیندازد.

از جمله تصمیماتی هم که منتقدانی از جمله احمد توکلی به آن اشاره می‌کنند، تصمیم اخیر مجمع عمومی بانک مرکزی برای پرداخت بدهی‌های دولت به بانک مرکزی از طریق سودهای احتمالی ناشی از افزایش نرخ ارز است که آن را مانعی در برابر مهار نقدینگی و باعث بیشتر شدن مشکلات بخش تولید می‌دانند. از دیگر تصمیماتی که در روزهای اخیر در دولت گرفته شده و برخی از آن انتقاد کرده‌اند، تفویض برخی اختیارات جدید به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور یا برخی انتصاب‌های جدید در برخی دستگاه‌هاست.

اما شاید بعضی‌ها از خود بپرسند مگر آخرین روزهای کاری دولت با سایر ایام فعالیت آن متفاوت است. خود احمدی‌نژاد در سخنرانی‌های مختلفی که داشته به این پرسش این‌گونه پاسخ داده است که این دولت تا روز آخر خدمت خود و تا ساعت 9 صبح دوازدهم مرداد که برای تنفیذ ریاست‌جمهوری جدید می‌رویم همانند ساعت 10 صبح روزی که حکم بنده تنفیذ شد، کار خواهد کرد؛ چرا که این خدمتگزاری فرصت مناسبی است که نباید اجازه دهیم از دست برود.

محمدرضا میرتاج‌الدینی، معاون رئیس‌جمهور در اجرای قانون اساسی هم دیروز در حاشیه جلسه دولت در جمع خبرنگاران در مورد فعالیت دولت در روزهای پایانی، گفت: دولت در این روزهای پایانی نیز با جدیت گذشته، کارها و امور را پیگیری می‌کند.

البته این مساله طبیعی است و جز این هم از دولت احمدی‌نژاد و هیچ یک از دولت‌های دیگر انتظار نمی‌رود. بسیاری از کارشناسان و فعالان سیاسی نیز بر این امر تاکید دارند که دولت تا آخرین ساعات کاری خود همچون، ساعات ابتدایی باید به فعالیت مشغول باشد.

اسماعیل کوثری، نماینده مجلس تاکید می‌کند، اختیارات رئیس‌جمهور تا آخرین لحظه و ساعتی که به‌عنوان رئیس‌جمهور در راس کار است، برقرار می‌باشد و احمدی‌نژاد هم همان‌طور که از قبل گفته بود تا آخرین لحظه براساس تعهدی که دارد، مانند روز اول کار می‌کند.

وی در گفت‌وگو با جام‌جم با تأکید بر این‌که البته طبیعتاً اقدامات ایشان باید در چارچوب قانون صورت بگیرد، می‌گوید: ایشان در چارچوب قانون می‌تواند تصمیم بگیرد و کار را دنبال کند.

کوثری در مورد انتقادهایی هم که بعضاً به تصمیمات دولت در این روزها می‌شود، گفت: به نظر من اگر تصمیم‌ها درست و دقیق باشند، هیچ انتقادی به آنها وارد نیست، ولی اگر تصمیم غیرمنتظره یا خلاف قانونی گرفته شود، می‌توان انتقاد کرد و باید به این انتقادات ترتیب اثر داده شود.

عرف چه می‌گوید

تا اینجای کار صحبت از موازین قانونی است که رئیس‌جمهور تا آخرین ساعات کاری خود می‌تواند از همان اختیاراتی که در اولین روزهای کاری خود برخوردار بوده است، استفاده کند، اما آنچه در عرف مرسوم است این است که روسای جمهور در روزهای پایانی کار خود و بخصوص بعد از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری و انتخاب فردی جدید برای این مسئولیت، بیشتر به هماهنگی کارها برای واگذاری دولت می‌پردازند تا تصمیم‌گیری‌های جدید که نتیجه آنها در آینده مشخص می‌شود.

طبیعتاً رئیس‌جمهور تا آخرین لحظه خروج از مسئولیت ریاست‌جمهوری دارای اختیارات ثابتی است، اما از لحاظ عرف و واقعیت‌های سیاسی، رئیس‌جمهوری که در مراحل آخر تصمیم‌گیری است و دیگر در حال پایان دوره خودش است، تصمیماتش نباید به‌گونه‌ای باشد که تأثیرات کلانی بر رویکرد رئیس‌جمهور بعدی داشته باشد، یعنی آثار و تبعات آن در طول دوره رئیس‌جمهور بعدی جاری باشد.

امیر محبیان، کارشناس مسائل سیاسی با تأکید بر این‌که طبیعتاً باید در یک مرحله انتقالی، تصمیمات رئیس‌جمهور نوعی از تعامل را با رئیس‌جمهور منتخب داشته باشد، برای روشن شدن موضوع مثالی می‌زند و می‌گوید: مثلاً تصور کنید رئیس‌جمهور در آخرین لحظه رفتن از مسند ریاست‌جمهوری تصمیم بگیرد حقوق کارمندان را دو تا سه برابر کند، حتی اگر فرض کنیم چنین کاری جزو اختیارات رئیس‌جمهور باشد، اما به دلیل این‌که او در پایان دوره کاری خودش قرار دارد، هزینه بسیار کلانی را بر دوش رئیس‌جمهور بعدی می‌گذارد. این کارشناس مسائل سیاسی چنین اقداماتی را خارج از عرف می‌داند و معتقد است در دوره پایانی کار یک دولت باید از این امور پرهیز شود.

حتی اسماعیل کوثری هم که معتقد است نمی‌شود به آن دسته از تصمیمات رئیس‌جمهور که در چارچوب قانون گرفته می‌شود، انتقاد کرد و رئیس‌جمهور می‌تواند تا آخرین لحظه در چارچوب قانون از اختیارات خود استفاده کند توصیه می‌کند که با توجه به این‌که دوره ریاست‌جمهوری فعلی در مردادماه به پایان می‌رسد تصمیماتی هم که اتخاذ می‌شود مربوط به همین چهار پنج ماه ابتدایی سال باشد و اداره امور بقیه ماه‌ها به رئیس‌جمهور بعدی واگذار شود.

احمد توکلی هم اخیراً در گفت‌وگویی با بیان این‌که عقل حکم می‌کند که مسئولان در روزهای پایانی دولت از تصمیمات و جابه‌جایی‌های جدید بپرهیزند، گفته است: ممکن است دولت در روزهای پایانی تصمیماتی را بگیرد که شاید دولت بعدی با بعضی از آنها موافق نباشد که این موضوع موجب بروز مشکلات حقوقی برای دولت بعدی می‌شود.

وی با تأکید بر این‌که این اقدامات و بویژه جابه‌جایی‌های افراد و شغل ایجاد کردن در روزهای پایانی عمر دولت، منطقی نیست، گفت: حداقل مشکلی که برای دولت بعدی ایجاد می‌کند، مشکل اخلاقی است؛ چرا که اگر بخواهد این افراد را تغییر دهد یا اصلاحاتی را ایجاد کند، از نظر اخلاقی در معذوریت است.

براساس این اظهارات و در یک جمع‌بندی می‌توان گفت که گرچه نباید از دولت انتظار داشت که فعالیت‌هایش را در روزهای آخر کاری خود متوقف کند، اما همان‌طور که کارشناسان و فعالان سیاسی تأکید دارند تصمیمات دولت در این روزها باید به‌گونه‌ای باشد که دامنه تأثیرات آنها بر رویکردهای کلی دولت آینده تأثیر نگذارد و اقدامات دولت در روزهای پایانی بیشتر به جمع‌بندی کارها، اتمام کارهای ناتمام و واگذاری امور به دولت آینده معطوف شود.

